

Alguns gens fan més difícil aconseguir deixar de fumar

Un estudi permet identificar nous gens relacionats amb la regulació dels nivells de serotonina, el neurotransmissor sobre el qual actua el tabac

✱ DAVID BUENO

Segons l'Anuari de l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'any 2012 el 28,5% dels catalans de més de 15 anys fumaven. Cada any un nombre considerable de fumadors intenten deixar de fumar, però molts no ho aconsegueixen o recauen. Fa temps que es busquen els motius que fan que determinades persones ho puguin deixar amb molta més facilitat que d'altres. Un estudi realitzat per un equip de recerca de l'Hospital Gregorio Marañón de Madrid, la Fundación Tejerina i la Universitat Europea de Madrid, publicat a *Pharmacopsychiatry*, explica que la diferència depèn, en part, de la genètica, cosa que permet buscar noves estratègies que ajudin els fumadors a deixar definitivament aquest hàbit.

A les societats occidentals es considera que el tabaquisme és la principal causa de mort que es podria evitar. Per aquest motiu, fa temps que es desenvolupen estratègies per lluitar contra la dependència del ta-

bac, però malauradament l'efectivitat és limitada. Els dos tractaments més habituals consisteixen a subministrar nicotina, per exemple, amb pegats dèrmics, i anar disminuint-ne la dosi progressivament, o fer tractaments amb bupropió, un psicoestimulant per a la depressió que també permet lluitar contra l'addicció al tabac. Aproximadament entre el 70% i el 80% de les persones que deixen de fumar amb un d'aquests mètodes tornen a recaure.

El poder de la nicotina

El principal escull per deixar de fumar és la nicotina, una substància molt addictiva. Quan arriba al cervell provoca un increment de la quantitat de serotonina, un neurotransmissor que influeix en l'estat d'ànim i les emocions. Quan el cos s'hi acostuma, l'abstinència provoca una forta i sobtada baixada d'aquest neurotransmissor.

Abans de començar l'estudi ja es coneixien dos factors que condicionen la facilitat per deixar de fumar.

El primer és psicobiològic. Les persones ansioses tenen moltes més dificultats per deixar-ho, possiblement perquè l'ansietat es correlaciona amb una relativa falta de serotonina. El segon és genètic. Es coneix un gen, anomenat CYP2A6, amb algunes variants, que fa que es metabolitzi més lentament la nicotina. Això fa que trigui més estona a arribar al cervell i que ho faci més progressivament. Les persones amb aquestes variants presenten percentatges d'èxit més elevats quan volen deixar de fumar, perquè quan fumen el cervell va rebent la nicotina molt més lentament i, per tant, l'abstinència és menys traumàtica.

Altres factors

Per buscar altres factors genètics implicats, van analitzar en 76 voluntaris fumadors dos gens vinculats a la serotonina: SLC6A4, que intervé en el transport d'aquest neurotransmissor, i HTR2A, implicat en la seva recepció a nivell neuronal. Havien seguit un programa de 12 setmanes de deshabitució amb nicotina o bupropió i tenien un nivell d'addicció a la nicotina mitjà o alt.

El resultat va ser que la taxa d'èxit en els tractaments per deixar de fumar és més d'un 60% superior en les persones que tenen variants gèniques que els confereixen més estabilitat en el sistema de la serotonina.

Segons els autors, malgrat que encara queden altres factors per identificar, "aquestes anàlisis poden

ser útils per predir l'èxit dels tractaments, permeten buscar noves estratègies i, en definitiva, poden contribuir a disminuir la mortalitat causada pel tabaquisme". Tanmateix, no hi ha dubte que la millor manera d'evitar deixar de fumar és no començar. —

ANSIETAT
Des de fa un temps es coneix un gen que intervé en la metabolització de la nicotina. Hi ha variants que fan que el cervell la rebi més lentament. GETTY

DAVID BUENO ÉS INVESTIGADOR I PROFESSOR DE GENÈTICA DE LA UB